

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Palkkatuen määritelmä tapahtuisi esityksessä pääosin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Nykyisestä poiketen pykälässä täsmennettäisiin 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien ja vammaisten ja pitkäaikaissairaiden palkkatukea siten, että tällöin palkkatuen myöntämisen perusteena olisi ammatillisen osaamisen vahvistamisen sijaan työn saamisen ja työssä pysymisen yhdenvertaisten mahdollisuuksien edistäminen. Voimassa olevan lain 7 luvun 2 §:n 3 momenttia ehdotetaan siirrettäväksi sellaisenaan ehdotetun pykälän toiseksi momentiksi. Säännöskohtaisissa perusteluissa ohjataan pykälän toisen momentin soveltamista antamalla esimerkki pykälän tarkoittamasta työ- ja elinkeinotoimiston asettamasta ehdosta. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kannattaa säännökseen täsmentämistä niin, että palkkatuella pyritään edistämään myös alentuneesti työkykyisten sekä 60 vuotta täyttäneiden mahdollisuuksia saada työtä ja osallistua työelämään yhdenvertaisesti muiden työnhakijaryhmien kanssa. KT:n näkemyksen mukaan lain soveltajaa tukisi, että pykälän toisen momentin säännöskohtaisiin perusteluihin lisättäisiin esimerkki työ- ja elinkeinotoimiston asettamasta ehdosta, kun palkkatuella tuetaan alentuneesti työkykyisten sekä 60 vuotta täyttäneiden työllistymistä.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Ehdotetussa pykälässä määritellään työnhakijaryhmät, joiden työllistymistä voidaan palkkatuella työllistää, kun sen tavoitteena on 1 §:ssä määritelty tavoite työttömän työnhakijan työllistyminen

avoimille työmarkkinoille ammatillisen osaamisen parantamisen avulla. Koska 60 vuotta täyttäneet pitkäaikaistyöttömät sekä pitkäaikaissairaat ja vammaiset henkilöt on tässä yhteydessä jätetty kohderyhmämäärittelyn ulkopuolelle, tulisi harkita pykälän otsikoinnin muuttamista esimerkiksi muotoon ”Palkkatuki osaamisen kehittämiseksi”. Nykyinen otsikointi ”Palkkatuen yleiset edellytykset” voi ohjata lain soveltajaa arvottamaan palkkatuen olevan ensisijaisempaa pykälän 1 momentissa kuvatuille kohderyhmille ja pykälän 2 momentissa kuvattuun tarkoitukseen.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**
- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää perusteltuna muuttaa työnantajaan liittyviä palkkatuen edellytyksiä esitetyllä tavalla. KT kannattaa hyvinvointialueen lisäämistä niiden työnantajien joukkoon, joille palkkatukea voidaan myöntää. KT pitää myös perusteltuna estää pykälän 3 momentin 2 kohdassa esitetyllä tavalla palkkatuen myöntäminen tilanteissa, jossa se vääristäisi samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien välistä kilpailua. Kuitenkin säännöskohtaisiin perusteluihin tulisi lisätä yksityiskohtaisempi kuvaus, milloin palkkatuen katsotaan vääristävän kilpailua. Tarkennus olisi tärkeää lain soveltajan kannalta etenkin, kun harkittavaksi tulee palkkatuen myöntäminen ehdotetun 8 §:n mukaisena 100 prosentin palkkatukena elinkeinotoiminnaksi katsottavaan toimintaan.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n näkemyksenä on, että ehdotettu 5 § yksinkertaistaa ja selventää palkkatuella katettavien kustannusten määrittelyä ja näin myös yksinkertaistaa maksatushakemusten käsittelyä. Ehdotettu säännös voi kuitenkin vähentää palkkatuen tasoa ja vähentää näin työnantajien halukkuuteen työllistää palkkatuella. KT haluaa tuoda esille, että ehdotettu rajausta palkkatuella katettavista kustannuksista yhdistettynä ehdotettuun 6 §:n 50 %:n palkkatukeen työttömyyden kestosta riippumatta, voi heikentää etenkin pitempään työttömänä olleiden mahdollisuuksia työllistyä, kun palkkatuella ei enää kateta palkan lisäksi lomarahaa tai muita kustannuksia.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**

- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n näkemyksen mukaan esitetyt muutokset palkkatuen määrään, keston ja uudelleen myöntämisen kriteereihin ovat pääosin perusteltuja. Palkkatuen määrän asettaminen työttömyyden kestosta huolimatta 50 %:n tasoon olisi perusteltu, jos 5 §:ssä voitaisiin huomioida palkan lisäksi myös työnantajalle koituvat todelliset kustannukset. Mahdollisuus palkkatuen uudelleen myöntämiselle toiselle työnantajalle heti edellisen tukijakson päätyttyä, on perusteltu palkkatukea myönnettäessä yrityksille. KT pitäisi kuitenkin tärkeänä, että kuntien ja hyvinvointialueiden osalta tästä voitaisiin poiketa niin, että palkkatukea voitaisiin edelleen myöntää samalle työnantajalle, jos henkilö kuuluisi edelleen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esitettyjä muutoksia osatyökyisten palkkaamiseen tarkoitettuna palkkatuesta pääosin hyvinä. Esitetyn 1 momentin säännös kohderyhmän määrittelystä on yhteneväinen kansainvälisen työjärjestö ILO:n ammatillista kuntoutusta ja vajaakuntoisten työllistämistä koskevan yleissopimuksen 159 kanssa, jossa käsitteellä ”vajaakuntoinen henkilö” tarkoitetaan henkilöä, jonka mahdollisuudet sopivan työn saamiseen ja säilyttämiseen sekä työssä etenemiseen ovat huomattavasti vähentyneet asianmukaisesti todetun fyysisen tai psyykkisen vamman tai vajavuuden vuoksi. Ehdotettu määritelmä poikkeaa kuitenkin 1.7.2022 voimaantulevan Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (242/2022) 4 § 1 momentin kohderyhmämäärittelyn kanssa, vaikka määritelmät kohdistuvat samaan työnhakijoiden joukkoon. Erytistehtäväyhtiö Työkanava Oy:n palveluksen mahdollisesti työllistettävien viimesijaisuuden määritelmä on ko. säännöksessä määritelty työvoimapalveluissa palvelutarvearviossa muutoin huomioitavilla kriteereillä. Yhdenmukaisuuden vuoksi KT ehdottaa, että ehdotettu säännöksen kohta ”... huomattavasti vähentyneet asianmukaisesti todetun fyysisen tai psyykkisen vamman tai sairauden vuoksi” muutettaisiin muotoon ”... olennaisesti vähentyneet sairauden tai vamman vuoksi”. Joka tapauksessa palkkatuen myöntäminen esitetyllä tavalla edellyttää, että TE-toimistolla on käytössään jo ennen ensimmäistä tukijaksoa myöntäessään lääkärinlausunto tuella palkattavasta. Tällöin jatkohakemuksen yhteydessä edellytettävän uuden lääkärintodistuksen tulisi olla tarveharkintainen etenkin, kun henkilön vamman tai sairauden aiheuttama työ- ja toimintakyvyn rajoite ei ole muuttunut. Ehdotetun pykälän 3 momentin perusteella tuottavuuden alentumaa edellytetään vasta mahdollisen tukiajan jatkamisen kohdalla. Esityksen mukaan tuottavuuden alentumaa ei arvioitaisi yleisen työ- ja toimintakyvyn perusteella vaan suhteessa henkilön työtehtäviin. Esityksen mukaan tuottavuuden alentumaa arvioitaisiin kuitenkin TE-toimistossa mm.

sille toimitetun lääkärin antaman todistuksen perusteella. Tässä todistuksessa lääkärin tulisi ottaa kantaa työ- ja toimintakykyyn. KT:n näkemyksenä on, että tällaisen lääkärintodistuksen toimittaminen voi olla tarpeetonta, jos vamman tai sairauden vaikutukset henkilön työ- ja toimintakykyyn ovat pysyviä. Tämän lisäksi on syytä ottaa huomioon, ettei lääkärillä useinkaan ole kykyä tai keinoja arvioida henkilön tuottavuuden alentumaa nimenomaisesti tarjolla olevassa työssä. Näkemyksemme mukaan tällainen arviointi olisi kuitenkin toteutettavissa työpaikalla kohtalaisen luotettavasti. KT:n näkemyksen mukaan pykälässä tulisi säätää työnantajan oikeudesta kerätä ja käsitellä sellaista välillistä terveystietoa, joka liittyy tuella palkattavan tuottavuuden alentuman arviointiin palkkatuen jatkohakemuksen yhteydessä.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdykskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n näkemyksen mukaan 100 prosentin palkkatuen myöntämistä elinkeinotoimintaan, ottaen huomioon ehdotettu 3 § 3 mom 2 kohdan säännös (palkkatukea ei voida myöntää, jos tuki vääristäisi samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien välistä kilpailua), tulee tarkentaa säännöskohtaisissa perusteluissa. Esitysluonnoksen mukaan kauppavaikutuksen arvioinnin kriteereistä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella, jotta kriteerien soveltaminen olisi ennakoitavaa, avointa ja yhdenmukaista eri tuensaajien välillä. Asetusluonnosta ei kuitenkaan ole esitetty. KT haluaa tuoda esille, että TE-toimistojen ja työllisyyden kuntakokeilujen hallinnollisen työn helpottamiseksi asetuksen selkeydellä on erityisen suuri merkitys.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää ehdotettuja poikkeuksia palkkatuen myöntämiseen oppisopimukseen perusteltuina.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n näkemyksen mukaan esitys edellytyksistä edelleen siirtämisestä käyttäjäyhteyteen ovat perusteltuja.

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

55-vuotiaiden ja sitä vanhempien pitkäaikaistyöttömien työllistymisen todennäköisyys on varsin heikko. Uusi tukimuoto, joka myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, parantaa kohderyhmän mahdollisuuksia työelämässä. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esitettyä uudistusta perusteltuna. Erityisen tavoiteltavaa on pyrkiä tuella edistämään kohderyhmän siirtymistä edelleen avoimille työmarkkinoille työntekijäksi tai yrittäjäksi.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää perusteltuna, että työvoimakoulutuksen yhteishankintaa koskeva valtion rahoittama osuus ja työolosuhteiden järjestelytuki myönnetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena. Myös esitetty muutos työsuopimuslain 13 luvun 6§:n 2 momentin 2 kohtaan on asianmukainen.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Lakiluonnoksessa esitetään sosiaalisista yrityksistä annetun lain (1351/2003 kumoamista. Nyt kumottavaksi esitettävän lain esitöissä määriteltiin lain tavoitteeksi osaltaan alentaa rakenteellista

työttömyyttä tarjoamalla työllistymismahdollisuuksia erityisesti vajaakuntoisille ja pitkäaikaistyöttömille. Ainoaksi edistämistoimeksi on käytännössä jäänyt julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luku 10 § säädetty mahdollisuus myöntää sosiaalisille yrityksille palkkatukea erityisehdoin. Nyt lausunnoilla olevassa luonnoksessa tuodaan esille, että sosiaalisten yritysten rekisterissä on vain 20 yritystä, joista 16 oli myönnetty palkkatukea. Vain kahdelle yritykselle oli myönnetty palkkatukea yli viiden henkilön palkkauksen tukemiseen. Nyt lausunnoilla olevassa lakiluonnoksessa esitetään, että palkkatuen tukiprosentti yhtenäistetään 50 prosenttiin. Alentuneesti työkykyisen palkkaukseen tukiprosentiksi esitetään 70 %. Jotta sosiaalisista yrityksistä annetun laissa tavoiteltu kannustavuutta voitaisiin edelleen jatkaa, edellyttäisi se sosiaalisille yrityksille myönnettävän palkkatukitasen korottamista. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esitetystä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta perusteltuna.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n näkemyksenä on, että esitetyt tekniset ja vähäiset muutokset ovat asianmukaisia.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- c. Muuta kommentoitavaa**

Ei muita huomioita tai kommentoitavaa.

Tötterman Patrik
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT